
Światłem malowane. Dawne raciborskie atelier fotograficzne.

Wystawa ze zbiorów Muzeum w Raciborzu oraz Muzeum w Rybniku. Na wystawie zaprezentowane zostały oryginalne fotografie lub ich reprodukcje z 21 przedwojennych, raciborskich atelier.

Na wynalezienie fotografii (gr. *phōtós* – światło, *gráphō* – piszę) składało się wiele różnych odkryć, technik i technologii. Te najważniejsze to objaśnienie *camera obscura* (ok. 1000 r.), wytworzenie azotanu srebra (XIII w.), opisanie przesłony (XVI w.) czy uzyskanie pierwszego trwałego obrazu sposobami fotograficznymi przez Nicéphora Niépca w 1826 r. W latach 20-30 XIX w. by uzyskać zdjęcie wykorzystywano różne substancje światłoczułe (np. asfalt syryjski czy chlorek srebra zmieszany z kredą), a proces naświetlania trwał nawet kilka godzin. Rozwój techniki w II poł. XIX w. umożliwił uproszczenie procesu uzyskiwania trwałego obrazu i umasowienie fotografii. Początkowo często wykonywali ją malarze portreciści, jako dodatkowe zajęcie - znamy takie przypadki z Raciborza (E. Fiegler, Julius Welz). Wiele z raciborskich atelier powstało pod koniec XIX wieku. Zapotrzebowanie na tego typu usługi miało związek z dynamicznym rozwojem miasta, wzrostem liczby ludności oraz ich zamożności. Najstarsza potwierdzona data istnienia atelier fotograficznego w Raciborzu to rok 1865, swoją firmę założył wtedy J.D.P. Platz, a najbardziej znanym raciborskim zakładem fotograficznym był ten założony przez Josepha Axmanna ok. 1890 r.

Na wystawie zaprezentowane zostały oryginalne fotografie lub ich reprodukcje z 21 przedwojennych, raciborskich atelier. Podstawowe informacje o tych zakładach, m.in. adres oraz przybliżony czas istnienia, można odczytać z tabeli oraz planu Raciborza z przełomu XIX i XX wieku umieszczonych na ekspozycji. Wśród prezentowanych zabytków przeważa fotografia portretowa, rodzinna wykonywana często z okazji ważnych uroczystości jak ślub czy I komunია święta. Odbitki w XIX i na pocz. XX wieku były naklejane na sztywny kartonik z nazwą atelier fotograficznego. Takie kartoniki w zależności od rozmiaru miały swoje nazwy np.: *carte de visite*, *cabinet*, *imperial*, *portrait paris*. Zdjęcia te powstawały we wnętrzach zakładów z wykorzystaniem rekwizytów, takich jak ozdobne tła czy meble. Niektóre przedstawiają znane osoby związane z historią Raciborza, można na wystawie zobaczyć m.in. portrety księdza Carla Ulitzki czy rodziny książęcej von Ratibor. Nie brakuje także fotografii krajobrazowej, prezentującej widoki dawnego Raciborza i okolic. Na ekspozycji podjęto także próbę odtworzenia wnętrza przedwojennego atelier z oryginalnym tłem i innymi akcesoriami. Ekspozycję uzupełniają reprodukcje ozdobnych, rozbudowanych logo pracowni znajdujących się na odwrociach kartoników, zabytkowe aparaty fotograficzne, szklane klisze oraz drobny sprzęt z wyposażenia dawnych zakładów fotograficznych.

Prezentowane eksponaty pochodzą ze zbiorów Muzeum w Raciborzu, Muzeum w Rybniku oraz ze zbiorów prywatnych Marka Krakowskiego.